

Sieradzanie wobec Sejmu Czteroletniego i Konstytucji 3 Maja

W grudniu 1789 roku prezydent Warszawy Jan Dekert zorganizował w mieście tzw. „czarną procesję”, podczas której ubrani na czarno mieszczanie z całej Polski domagali się praw dla miast. Pod wrażeniem tej demonstracji w kwietniu 1791 roku Sejm Czteroletni uchwalił konstytucję sejmową o miastach królewskich, w myśl której mieszczanie mogli kupować ziemię, otrzymywać stopnie oficerskie i godności duchowne oraz obejmować urzędy. Najbardziej zasłużeni mogli liczyć na nobilitację, czyli przyjęcie do stanu szlacheckiego. Ponadto mieszczanie mieli prawo zabierania głosu na sejmie w sprawach dotyczących miast jako tzw. plenipotenci. Daleko było jeszcze do zrównania w prawach stanu mieszczańskiego ze szlacheckim, ale był to niewątpliwie znaczny postęp w reformowaniu ustroju Rzeczypospolitej.

W „czarnej procesji” brała udział delegacja sieradzka na czele z prezydentem **Franciszkiem Mazurem**. Podpisy prezydenta Mazura i wójta **Andrzeja Zwolińskiego** znajdują się pod Aktem Zjednoczenia Miast.

W 1791 roku Sieradz otrzymał prawa miasta wydziałowego, w którym odbywały się sejmiki przedstawicieli miast województwa sieradzkiego. Pierwszym plenipotentem na sejm został prezydent Wielunia **Walenty Kochelski**. Wszedł on w skład asesorii, czyli królewskiego sądu apelacyjnego kierowanego przez Hugona Kołłątaja.

Konstytucja 3 Maja - obraz Jana Matejki

Po uchwaleniu Konstytucji 3 Maja szlachta sieradzka uczyniła akces do Konstytucji. Stało się to 3 października 1791 roku na zjeździe w Sieradzu, w którym wzięło udział 172 przedstawiciele szlachty z całego województwa. Obradom przewodniczyli: kasztelan **Maciej Zbijewski herbu Rola** i podkomorzy **Tomasz Bleszczyński**.

14 lutego 1792 roku w kościele dominikańskim w Sieradzu szlachta pod przewodnictwem **Stefana Walewskiego h. Kolumna** przysięgała, iż „poświęca życie i majątki, obstawając przy Konstytucji 3 Maja”.

Paweł Biernacki

*dwór w Tubądzinie zbudowany przez Macieja Zbijewskiego,
siedziba rodu Walewskich, miejsce śmierci Pawła Biernackiego*

W obradach Sejmu Wielkiego wzięli udział następujący posłowie i senatorowie z województwa sieradzkiego:

- **Paweł Poraj Biernacki**, senator, kasztelan sieradzki,
- **Aleksander Brzostowski**, poseł, starosta sokołowski,
- **Andrzej Zaręba Cielecki**, poseł, chorąży szadkowski,
- **Józef Jabłkowski**, poseł,
- **Ludwik Fundament Karśnicki**, senator, kasztelan wieluński,
- **Feliks Władysław Pomian Łubieński**, poseł, starosta nakielski,
- **Wojciech Mączyński**, poseł, szambelan JKM,
- **Fryderyk Jakub Psarski**, poseł, podkomorzy wieluński,
- **Antoni Siemiątkowski**, poseł, pisarz ziemski sieradzki,
- **Hiacynt Siemieński**, poseł,
- **Ignacy Szembek**, poseł,
- **Ignacy Tymowski**, poseł, stolnik sieradzki,
- **Bogumił Walewski**, poseł,
- **Michał Walewski**, senator, wojewoda sieradzki,
- **Stefan Juliusz Kolumna Walewski**, poseł, podsędek sieradzki.

opracował Witold Drozd